

TALOUSARVIOALOITE 556/2010 vp**Määrärahan osoittaminen yleissitovien työehtosopimusten ruotsintamiseen*****Eduskunnalle***

Työehtosopimukset muodostavat tärkeän säätelyvälineen työoikeuden alalla ja vaikuttavat suoraan yksittäisen työntekijän oikeudelliseen asemaan. Työehtosopimusten yleissitovuutta koskevien työsopimuslain säännösten (työsopimuslain 2 luvun 7 §) myötä myös järjestäytymättömien työnantajien on noudatettava yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä työsuhteen ehdoista ja työoloista. Nämä yleissitovan työehtosopimuksen määräykset syrjäyttävät lain tahdonvaltaiset säännökset, minkä vuoksi yleissitovat työehtosopimukset ovat tältä osin suoraan lakiin verrattavissa. Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistavan työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan tehtävänä on myös huolehtia siitä, että yleissitovaksi vahvistettu työehtosopimus on maksutta jokaisen saatavilla. Koska yleissitovat työehtosopimukset tulevat joiltakin osin lain tilalle ja koska perustuslain 79 §:n nojalla lait säädetään ja julkaistaan suomen ja ruotsin kielellä, pidämme riittämättömänä, että lautakunta julkaisee yleissitovat työehtosopimukset ainoastaan sillä kielellä, jolla ne on laadittu. Lait säädetään ja julkaistaan suomen ja ruotsin kielellä, ja tällöin lain sijaan sovellettavat määräykset on myös julkaistava molemmilla kielillä.

Ahvenanmaalla valtakunnan säännökset ovat voimassa työoikeuden alalla ja näin ollen myös yleissitovat työehtosopimukset. Koska maakunta on itsehallintolain nojalla ruotsinkielinen, pitää yleissitovat työehtosopimukset olla myös

ruotsin kielellä, jotta ne olisivat voimassa maakunnassa.

Yleissitovien työehtosopimusten kääntämisvaatimusta vahvistavat perustuslain kielellisiä oikeuksia koskevat säännökset samoin kuin kielilaisissa täsmennetyt kielelliset oikeudet ja kielilain asettama velvollisuus viranomaisille huolehtia oma-aloitteisesti, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet turvataan. Suomen perustuslain 17 §:n säännöksen mukaan jokaisella on oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan. Kielilain (423/2003) 23 §:n 1 momentti edellyttää puolestaan, että viranomaisten tulee oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä.

Oikeuskansleri katsoi 16. päivänä kesäkuuta 2009 antamassaan lausunnossa, että perustuslakiin ja kielilakiin viitaten yleissitovat työehtosopimukset olisi julkaistava suomeksi ja ruotsiksi. Tämän jälkeen asiaa selvitti sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä, joka esitti 17. päivänä elokuuta 2010, että vastuu yleissitovien työehtosopimusten ruotsintamisesta tulisi antaa ministeriössä työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistavalle lautakunnalle. Näin ollen ministeriön vuoden 2011 talousarvioon tulisi myös

TAA 556/2010 vp — Elisabeth Naclér /r ym.

varata riittävät resurssit työehtosopimusten ruotsintamiseen.

Tällä hetkellä noin 160 työehtosopimusta on todettu yleissitoviksi, joista kaikki on laadittu suomen kielellä. Näiden työehtosopimusten ruotsintamiseen tarvittaisiin 230 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon momentille 33.01.01 lisäyksenä 230 000 euroa yleissitovien työehtosopimusten ruotsintamiseen.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Elisabeth Naclér /r
Ulla-Maj Wideroos /r
Anna-Maja Henriksson /r
Jacob Söderman /sd
Bjarne Kallis /kd
Erkki Virtanen /vas
Erkki Tuomioja /sd
Pekka Haavisto /vihr

Maarit Feldt-Ranta /sd
Jutta Urpilainen /sd
Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vas
Antti Kalliomäki /sd
Janina Andersson /vihr
Minna Sirnö /vas
Leena Harkimo /kok